

τὴν προστασίαν ταύτην καὶ τὴν φροντίδα. Τελευταίον δὲ ἐν συνόψει εἰσηγούμεναι διδάσκωμεν ὑμᾶς τὰ πνευματικά ἡμῶν τέκνα νὰ ἔχητε γνώσιν ἀληθῆ, ὅτι ἡ μὲν γῆ κατὰ τὰς ἁγίας Γραφάς καὶ κατὰ πάντας τοὺς ἀπ' αἰῶνος, λάμπαντας προφήτας καὶ ἀποστόλους, καὶ θεοφόρους πατέρας καὶ πάσας τὰς θεοπνευστοὺς συνόδους καὶ κατὰ πάσαν ἰσθῆσιν εἶναι καὶ λέγεται καὶ πρεσβεύεται ἀσάλευτος καὶ ἀκίνητος εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ὁ δὲ μέγας φωστήρ ἡλῖος εἶναι πηγὴ καὶ αἰτία ὅλων τῶν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς φωτιζομένων σωμάτων, καὶ διὰ παντὸς κινούμενα, καὶ διὰ τῶν τροπῶν αὐτοῦ πάντα ζωογονοῦνται, φύονται, οὖζονται, καὶ τελειοῦνται, τὰ πρὸς τὸν ἄνθρωπον συντελοῦντα καὶ πάντες οἱ ἀστέρες πεπλανημένοι καὶ ἀπλανεῖς καὶ ὁ ἐλάσσων φωστήρ, ἡ σελήνη διὰ τὸν ἄνθρωπον γεγόνασιν εἰς σημεῖα εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἐνιαυτοὺς καὶ εἰς φαῦσιν νυκτὸς καὶ ἡμέρας μετὰ τοῦ μεγάλου φωστήρος ἡλίου. Οὕτω λοιπὸν συμβουλευόμεν ἡμῖν τοῖς κατὰ πνεῦμα ἡμῶν ἀγαπητοῖς τέκνοις νὰ γνωστῇτε καὶ νὰ διατηρῆτε ὡς ἀληθῆ καὶ βέβαια ἐν ταῖς πλαzaῖς τῶν καρδιῶν ὑμῶν, χωρὶς ποτὲ νὰ δώτῃτε εὐκαιρίαν νὰ παρεisdύσῃ ἐν ὑμῖν, ἄλλη περὶ τούτου δόξα καὶ ὑπόληψις, διατηροῦντες ἐν παντὶ τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἡμῶν ταύτας παραινέσεις ἀπαράβατως ὡς τοῦ Θεοῦ ἐντολὰς. Οὐ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν.

Αὐγούστῳ (1803)

Ὁ Ἐφέσου	ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
Ἡρακλείας	ΜΕΛΕΤΙΟΣ
Κυζίκου	ΙΩΑΚΕΙΜ
Νικομηδείας	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
Προύσης	ΑΝΘΙΜΟΣ
Λαρίσης	ΡΑΦΑΗΛ
Ἀγκύρας	ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΣ

Τὶ ἐπικολούθησεν ἐνταῦθα μετὰ τὴν λήψιν τοῦ γράμματος τούτου, εἶνε εὐκολον νὰ εἰκάσῃ τις. Ὁ Βενιαμίν, πρὸς ὃν συγχρόνως ἐστάλη κατ' ἐντολὴν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ ἐκ μέρους τοῦ Δωροθέου ἐπιστολὴ ἐσπευσεν ἀπολογούμενος νὰπαντήσῃ πρὸς τὸν ἅγιον Ἐφέσου, δι' ἐπιστολῆς, ἣν κατ' εὐτυχίαν διέσωσεν ἡμῖν ὁ χρόνος, καὶ ἣν ἀνέκδοτον ἐτι οὖσαν δημοσιεύομεν ἐνταῦθα ἐλόκληρον.

(Ἐπεταὶ συνέχεια)

Α. ΜΟΣΧΙΔΗΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΠΑΝΘΕΟ

Στὰ παλלקάρια τῆς Μακεδονίας

Πέτα, γεννὰ 'περήφανη,
Κι' ἀνέβα μονοπάτια
Νὰ φτάξῃς στὰ κρυστάλλινα
Τῆς Δόξης τὰ παλάτια.
Μὲ μιᾶς φανῆτε ἐλεύθερα,
Παιδιὰ τοῦ Λεωνίδα,
Γιατ' ἔχομε Πατρίδα
Ποῦ σκλάβα λαχταρᾷ.

Σπαράζει τ' Ἀλεξάνδρου μας
ἡ ξακισμένη χώρα
Μαζῇ μ' ἐσᾶς προσμένοντας
Τῆς Λευτεριάς τὴν ὥρα
Κι' ἡ Μάιννα μας ξεσπάζεται
θρηνούμενη γιὰ δαύτη
Κι' ὅλῳ βροντᾷ κι' ἀστράφτει
Καὶ βογγοσπαρταρᾷ!

Εὐπνα ἀπ' τὸν ὕπνο, γίγαντα,
Ροδόλα φτερωμένος,
Σ' ἄτι καβάλα ἀφρόχυμο
Σὲ καρτερεῖ τὸ Γένος.
Παλληκαρίσεια πέταξε
Καὶ βρόντα ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη
Καὶ στέρεψε τὸ δάκρυ
Τῶν Σκλάβων ποῦ θρηνοῦν.

Τὰ τωρινὰ συγκρίνοντας
Μὲ τὰ παλὰ τὰ χρόνια,
Κάμε νὰ λυώσῃ τ' ἄλυστα
Τῆς Δουλωσύνης χιόνια...
Πέρνα μ' ὁρμὴ καὶ διάβαινε
τ' ἀπάτητα λημέρια
Νὰ σὲ θωροῦν τ' ἀστέρια
Νὰ σ' ἀχτινοβολοῦν.

Θυμήσου τὸν πανέμνοστο
κι' εὐλογημένο Μάρτη,
Ἀνδροχυμένο μου Ἑλληνα,
Ἡρωϊκὲ μου ἀντάρτη,
Τὸν ἐαυτὸ σου ξέχασε,
Τὸ σπῆτί σου λησμόνα
Καὶ πέτα στὸν ἀγῶνα
Τὸν ἅγιο κι' ἱερό.

Εἶναι ἡ Ἑλλάς ἀπέραντη
Εἶναι ἡ Ἑλλάς μεγάλη, ...
Κι' ἂν ρημαχτῇ τὸ σπῆτί σου
Ἀπὸ μίαν ἄκρη ὡς ἄλλη,
Θά βρῆς ἓνα κομμάτι γῆς
Μέσ' τῇ Μακεδονίᾳ,
Νὰ ζήσης μ' ἀρμονία
Σ' ἐλεύθερο καιρό!

ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ

Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΩΝ ΣΦΑΚΙΩΝ

Ἀφιεροῦται εἰς τὸν ἀγαπητόν μου
x. Δέλταν.

Ἐξαφνα εἰς τὸ μικρὸν ὁροπέδιον οἱ ἀγωγιᾶται
ἐστάθησαν.

Εἴμεθα εἰς τὰ στενὰ τῶν Σφακιῶν.

Κατέβην ἀπὸ τὸ ζῶον καὶ περιέφερα γύρω μα-
γευμένον βλέμμα.

Πανόραμα καταπληκτικοῦ μεγαλείου ἐξηπλώ-
νετο παντοῦ ἐνωπιόν μας.

Κάτω εἰς βάθος χαῶδες ὅπου τὸ βλέμμα ἐξαλί-
ζετο, ἐξηπλώνοντο κρημνοὶ καὶ βράχοι, δάση καὶ
λόφοι κατάφυτοι, πεδιάδες εὐδαίμονες καὶ πράσινα
λιβάδια, ἀληθινὴ θάλασσα πρασίνου καὶ κιτρίνου
σκεπασμένη κατὰ μέρη ἀπὸ ἐλαφρὰ συννεφάκια ὀμί-
χλης ἕως ἐκεῖ ὅπου τὸ βλέμμα ἠδύνατο νὰ ἐκταθῇ.

Καὶ γύρω πέλαγος ἀπείρου μεγαλοπρεπείας πέ-
λαγος ὁποῖον δὲν εἶδα ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν μου, ἀλη-
θὲς ὠκεανὸς φωτὸς καὶ γαλανότητος, ἔχανετο μα-
κρὰν εἰς τὸν ὀρίζοντα σχεδιογραφοῦν μὲ ἀκρί-
βειαν γεωγραφικοῦ χάρτου τὰς χαριέσδας γραμμὰς
τῶν ἀκτῶν, τοὺς κολλίσκους, τοὺς ὄρμους καὶ τὰ
ἀκρωτήρια.

Ἀπὸ τὸ ὕψος ἐκεῖνο ὅλα ἐλάμβανον ὄψιν παρά-
δοxon καὶ διαφορετικὴν.

Εἶχε κανεῖς συναίσθησιν ὅτι δὲν ἦτο πλέον εἰς
τὴν γῆν, ἀλλ' εἶχε μεταφερθῇ εἰς κάποιον σημεῖον
ὑπέρτερον καὶ ὑπέργειον τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο εἰς τὰ
ὅρια τῆς συνήθους ζωῆς μας.

Ἀνέπνευσα μὲ ἡδυπάθειαν τὸν ψυχρὸν ἀέρα καὶ

ἐφοῦσκωσα τοὺς πνεύμονας μὲ ἀρώματα, μὲ φῶς μὲ
νέαν ψυχὴν.

Ἐνώπιον τῶν μεγάλων αὐτῶν θαυμάτων τῆς φύ-
σεως, στιγμῶν εἰς τὰς ὁποίας ζῇ κανεῖς δεκαπλα-
σίως, ἐρχεται ὀδύσσοτος ἀλλ' ἀκατανίκητος ἡ ἰδέα
τῆς ἀνωτέρας ὑπάρξεως, τῆς μεγάλης αὐτῆς δυνά-
μεως ἥτις διέπει τὸ ἄπειρον σύμπαν, ὑπεράνω τῆς
ἀσθενείας καὶ ταπεινῆς μας ζωῆς.

Ὅλη ἡ ὑπερτάτη μεγαλοπρέπεια, τὸ καταπληκτι-
κὸν ἄπειρον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἡ ὑπαρξὶς εἶνε
πτερόν ἐλαφρόν χανόμενον εἰς τὸ ἀχανές, κόκκος
ἄμμου ἐν μέσῳ ἐρήμου, ὀμιλεῖ καὶ εἰς τὴν πλέον
ἀπιστον ψυχὴν, ὅπως θὰ ὠμίλει εἰς ἓνα τυφλὸν τὸ
θέαμα τοῦ συνειθισμένου κόσμου, ὅπως οὐδέποτε
ὠμίλησε γλῶσσα ἀνθρώπου καὶ βιβλία προσπα-
θοῦντα νὰ παραστήσωσι τὴν ὑπαρξίν τοῦ Θεοῦ.

Ἦτο ἐκεῖ ὁ Θεός! Ἐνώπιόν μου!

Ἐμείνα πολλὴν ὥρὰν ἐμπρὸς εἰς τὸ θέαμα αὐτὸ
ἄφωνος καὶ ἀπερροφημένος.

Οἱ σύντροφοί μου εἶχον διασπαρῇ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ,
οἱ ἀγωγιᾶται προποτίζαζον ἐκ τοῦ προχείρου τὸ
φαγητόν μας καὶ μόνος ἦχος ταράσσειν τὸ θέλη-
τρον τοῦ ὄνειροπολήματος ἦτο ὁ γλυκὺς τόνος τῶν
κωδωνίσκων, τοὺς ὁποίους τὰ ζῶα ἀνεκίνουν δό-
σκοντα ἀπληστώως τὰ σπάνια τῶν βράχων φυτὰ.

Σκιὰ καὶ ἀσάφεια κατέβαινε κάτω εἰς τὰ δάση,
εἰς τὰς σιωπηλὰς κοιλάδας, τὰς ἐρήμους ἀκτὰς
καὶ τὰ μονήρη χωριουδάκια τὰ σπαρμένα ἐπὶ τῶν
βράχων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔβθανον ἄλλοι μακρυσμέ-
νοι καὶ συγκεχυμένοι ἦχοι κουδουνιῶν, κοπαδιῶν
χαμένων εἰς τὴν σκιά, καὶ τὴν ὀμίχλην.

Ὁ ἥλιος πελωρία διάπυρος σφαῖρα εἶχε θυθισθῇ
ἥδη ὀπίσω ἀπὸ πυκνὰ στακτόχροα νεφῆ εἰς τὸν
κρυστάλλινον καθρέπτην τοῦ ὠκεανοῦ.

Καὶ ἐπάνω εἰς τὸν καθαρὸν καὶ ἀνέφελον οὐρα-
νὸν ὅπου ἐχύνοντο αἱ γλυκύταται διαφάνειαι τοῦ
θερινοῦ λυκοφωτός δύο μεγάλοι ἀετοὶ ὡς στίγματα
εἰς τὸν αἴθερα, διέγραφον μεγάλους κύκλους μὲ
τεντωμένα πτερά.

Καὶ ἔμεινα πάντοτε ἀκίνητος, ἄφωνος, ἀπερρο-
φημένος.

Ἡ νύξ κατέβη ὀλίγον κατ' ὀλίγον μεγαλοπρεπῆς
γεματὴ σελαγίσματα καὶ ἀκτινοβολίας.

Ἀπειρος ἀπειλὴ ἡπλώθη γύρω μας, ἐπάνω εἰς
τὰ βουνά, τὰ δάση τῆς κοιλάδος καὶ τὴν θάλασσαν,
ἡ ὁποία ἔμαντεύετο μακρὰν ἀνήσυχος καὶ τετα-
ραγμένη.

Εἰς τὸ δριμύ ψυχρὸ τὸ ὁποῖον μᾶς ἔκαμνε νὰ τυ-
λισώμεθα σφικτὰ εἰς τοὺς μανδύας μας ἡ λάμψις
τῶν ἄστρων ἐφαίνετο ἀκόμη μεγαλύτερα, σχεδὸν
ὑπερφυσικὴ.

Ἐνόμιζε κανεῖς, ὥσάν νὰ εἶχομεν ἀναβῇ τὸν
ἥμισυ δρόμον ὁ ὁποῖός μᾶς ἐχώριζε ἀπὸ τὸν οὐρα-
νόν, τὸν τόπον ὅλων αὐτῶν τῶν θαυμασίων.

Ἐξηπλωμένος εἰς μίαν γωνίαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν
εἰμποροῦσα νὰ βλέπω ἐν ἀνέσει τὸ θέαμα, περιτυ-